

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ХАРКІВСЬКИЙ
ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

ЕММБ

Кафедра обліку і фінансів

І.А.Юр'єва

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Фінансова безпека та фінансові ризики» для студентів спеціальності 0.71 «Облік і оподаткування» та 0.72 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Затверджено
редакційно-видавничою
радою НТУ «ХПІ»,
протокол № 3 від 24.10.24
поз.

Харків
2024

Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Фінансова безпека та фінансові ризики» для студентів спеціальності 0.71 «Облік і оподаткування» та 0.72 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» / Ірина Юр'єва - Харків : НТУ «ХП», 2024. – 28 с.

Укладач : Ірина Юр'єва

Рецензент: Доцент Марина Ткаченко, кафедра обліку і фінансів

© І. А. Юр'єва, 2024

Зміст

Вступ	4
1 Загальні методичні вказівки до виконання контрольної роботи	6
2 Перелік завдань для контрольної роботи	7
3 Список літератури	17

Розділ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ВИЗНАЧЕННЯ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

ТЕМА 1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

План самостійної роботи:

1. Поняття фінансової безпеки підприємства.
2. Правове забезпечення фінансової безпеки підприємства.
3. Ризик та його вплив на фінансову безпеку підприємства.
4. Управління фінансовими ризиками підприємства.
5. Основні напрями забезпечення фінансової безпеки підприємства.

Методичні рекомендації

Питання 1. Поняття фінансової безпеки підприємства

Безпека - стан стійкої життєдіяльності об'єкта стосовно впливу загроз потенційного супротивника.

Внутрішній зміст поняття системи безпеки фірми є досить комплексним, містить ряд елементів, зокрема об'єкт та суб'єкт безпеки.

Об'єктом, безпеки підприємства виступає все те, на що спрямовані зусилля щодо забезпечення безпеки, або ж те, що потребує захисту: кадровий персонал підприємства, а саме: керівний склад, акціонери, структурні підрозділи та їх співробітники, функції яких пов'язані з різними видами інформації; майновий, інтелектуальний та фінансовий капітал підприємства; притаманні специфіці фірми види фінансово-господарської діяльності підприємства.

Безпосередня організація забезпечення безпеки перерахованих вище об'єктів покладена на **суб'єктів безпеки підприємства**, а саме відповідних осіб, підрозділи, служби, органи, відомства та установи.

Суб'єктів безпеки підприємства можна класифікувати за такими ознаками:

1. Залежно від приналежності:

– власні служби безпеки, що входять у структуру суб'єктів господарювання і повністю утримуються за їх кошти. Структура цих підрозділів базується залежно від рівня становлення фірми, масиву питань, вирішення яких покладає на ці служби керівництво підприємства на тому чи іншому етапі її розвитку;

– самостійні комерційні чи державні організації, що наймаються суб'єктом господарювання для виконання функцій щодо забезпечення окремих або всіх аспектів його безпеки. Такі суб'єкти, як правило, спеціалізуються або на чисто режимно-охоронних послугах (охорона будівель, споруд, транспорту, окремих працівників підприємств, установ, членів їх сімей тощо), або на суто економічних, правових чи консультаційних послугах.

Метою забезпечення безпеки підприємства (фірми) має стати комплексна протидія потенційним і реальним загрозам, усунення або ж мінімізація яких має гарантувати суб'єкту господарювання успішність функціонування в нестабільних умовах зовнішнього та внутрішнього середовища.

Досягнення вищезазначеної мети стає можливим за умови формування і втілення політики безпеки підприємства (фірми) як загального орієнтиру для дій та прийняття рішень, що полегшує досягнення мети. При цьому вирішуються такі *завдання щодо забезпечення безпеки підприємства*:

- зміцнення дисципліни праці та підвищення її продуктивності;
- захист законних прав та інтересів керівників і персоналу підприємства (фірми);
- формування та захист інтелектуального потенціалу підприємства (фірми);
- підвищення конкурентоспроможності продукції підприємства (фірми);
- інформаційне забезпечення діяльності підприємства (фірми);
- запровадження світових стандартів у діяльності підприємства (фірми) та освоєння нових технологій виробництва;

– недопущення або мінімізація залежності підприємства (фірми) від випадкових та недобросовісних партнерів.

Центральною ланкою забезпечення безпеки підприємства взагалі є фінансово-економічна безпека суб'єкта господарювання.

Поняття фінансово-економічної безпеки різними науковцями трактується досить неоднозначно. Одні науковці його розуміють як стан, за якого досягається стійкий економічний і фінансовий розвиток, надійний майновий захист підприємства; інші вбачають, що економічна безпека – це заходи по досягненню такого стану.

До основних функціональних завдань фінансової безпеки належать:

- забезпечення високої фінансової ефективності діяльності, фінансової стабільності та незалежності підприємства;
- забезпечення технологічної незалежності та досягнення високої конкурентоспроможності підприємства;
- досягнення високої ефективності менеджменту, оптимальної та ефективної організаційної структури управління підприємством;
- мінімізація руйнівного впливу результатів виробничо-господарської діяльності на стан навколишнього середовища;
- досягнення високого рівня кваліфікації персоналу та його інтелектуального потенціалу, належної ефективності корпоративної діяльності;
- якісна правова захищеність усіх аспектів діяльності підприємства;
- забезпечення захисту інформаційного поля, комерційної таємниці та досягнення необхідного рівня інформаційного забезпечення роботи всіх підрозділів підприємства та відділів організації;
- ефективна організація безпеки персоналу підприємства, його капіталу та майна, а також комерційних інтересів.

Питання 2. Правове забезпечення фінансової безпеки підприємства.

За сучасних умов правове регулювання безпеки підприємницької діяльності набуває важливого значення.

Насамперед треба відзначити, що в Україні відсутній окремий закон, який би регулював відносини між суб'єктами права щодо захисту бізнесу чи корпоративних прав, або від зазіхань, як з боку злочинних угруповань, так і з боку корумпованих владних структур. Тож норми права, які регулюють вказані відносини, містяться в окремих законах України та в підзаконних нормативних актах. Найчастіше в цих нормах права особа (як суб'єкт права) виступає не як бізнесмен (тобто особа, що займається підприємницькою діяльністю), а як фізична особа (тобто незалежно від роду занять). Отже, *суспільні відносини, пов'язані із забезпеченням безпеки бізнесу, регулюють такі нормативні акти:*

1. Конституція України.
2. Кримінальний та Кримінально-процесуальний кодекси України (тобто кодифіковані збірники нормативних актів, що передбачають кримінальну відповідальність за порушення чинного законодавства (у тому числі у сфері безпеки бізнесу), та нормативних актів, що визначають сам процес притягнення винних до кримінальної відповідальності).
3. Кодекс адміністративних правопорушень (тобто кодифікований збірник нормативних актів, що передбачають адміністративну відповідальність за порушення чинного законодавства).
4. Господарський та Цивільний, Господарсько-процесуальний та Цивільно-процесуальний кодекси України.
5. Закони України:
 - «Про банки і банківську діяльність»;
 - «Про цінні папери і фондову біржу»;
 - «Про акціонерні товариства» ;
 - «Про інформацію»;
 - «Про захист від недобросовісної конкуренції»;
 - «Про захист інформації в автоматизованих системах»;

«Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні»;
«Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»;
«Про інвестиційну діяльність»;
«Про державну податкову службу в Україні»;
«Про підприємства в Україні»;
«Про аудиторську діяльність»;
«Про оперативно-розшукову діяльність»;
«Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю».

Перелік законів може бути суттєво доповнений, бо майже в кожному з них є норми, які, регулюючи діяльність суб'єктів права, обмежуючи його права у вчиненні протизаконних дій, тим самим забезпечують безпеку підприємницької діяльності законослухняного суб'єкта права.

6. Декрети Кабінету Міністрів, постанови Кабінету Міністрів, положення Національного банку України, інші підзаконні нормативні акти виконавчої влади та відомчі накази та інструкції.

Питання 3. Ризик та його вплив на економічну безпеку підприємства

Умови невизначеності, які існують у будь-яких видах економічної діяльності, є предметом досліджень і об'єктом постійного спостереження фахівців різних галузей науки - юристів, економістів, соціологів, політологів тощо. Комплексність підходу до вивчення цієї проблеми зумовлюється тим, що суб'єкти господарювання у процесі своєї діяльності залежать від цілої низки умов, залежно від їх причинного складу та місця виникнення, а саме: соціально-політичних, адміністративно-управлінських, законодавчих, виробничих, комерційних, фінансових. Поняття ризику як об'єктивного прояву невизначеності з'явилося у військових, економічних, демографічних, медичних, біологічних, правових та інших дисциплінах. У вищих навчальних

зкладах багатьох країн дедалі більше уваги приділяється проблемі вивчення методів управління ризиками.

Нині категорія «ризик» входить до повсякденного словника керівника, стає складовою частиною та необхідною передумовою процесу здійснення господарської діяльності. Що складнішим та невизначеним є навколишнє середовище, то актуальнішим є урахування ризику та управління ним.

Сьогодні у наукових та періодичних фахових джерелах можна знайти багато різних за обсягом та багатогранністю визначень «ризиків». Це обумовлюється насамперед багатогранністю цього явища, а також практично повною відсутністю його законодавчого врегулювання.

Ризик - це ймовірність виникнення збитків або недоодержання прибутків порівняно із варіантом, що прогнозується.

Сутність ризику як феномену характеризує взаємозв'язок таких основних його елементів:

- можливість відхилення від передбачуваної мети, заради якої здійснюється вибір одного з альтернативних рішень;
- імовірність досягнення бажаного результату;
- відсутність упевненості в досягненні поставленої мети;
- можливість матеріальних, моральних та інших втрат, пов'язаних із втіленням у життя вибору, зробленого за наявності альтернативи, за умов невизначеності.

На підставі викладеного можна зробити висновок, що ризик економічної діяльності зводиться до загрози виникнення у період реалізації певного проекту або чинності певної угоди дій або подій, які можуть призвести до додаткових витрат суб'єкта господарювання або отримання менших доходів, ніж ті, на які він розраховував.

Багатогранність імовірних *ризиків* обумовлюється різноманітністю його джерел - чинників, що зумовлюють невизначеність результатів, а саме:

- спонтанність природних процесів та явищ, стихійні лиха;

- випадковість (різні аварії, вихід з ладу обладнання, нещасні випадки на транспорті тощо);
- наявність антагоністичних тенденцій, зіткнення суперечливих інтересів (від воєн і міжнаціональних конфліктів до конкуренції та звичайної розбіжності інтересів);
- імовірнісний характер науково-технічного прогресу;
- неповнота, брак інформації про об'єкт, процес, явище, яких стосується рішення, обмежені можливості людини щодо збирання та перероблення інформації, а також постійне її оновлення;
- обмеженість, недостатність матеріальних, фінансових, трудових та інших ресурсів, необхідних для прийняття та реалізації рішень;
- неможливість однозначного пізнання об'єкта за наявних рівнів та методів наукового пізнання.

У найбільш загальному вигляді ризик, основним джерелом якого є внутрішня та зовнішня невизначеність, виникає за таких основних причин:

- раптове настання непередбачених змін у зовнішньому середовищі, які відображаються (або можуть відобразитися) на діяльності суб'єкта господарювання (зміна цін, зміни у податковому законодавстві, коливання валютного курсу, зміни соціально-політичної ситуації та ін.);
- зміни відносин суб'єкта господарювання з його контрагентами. Ці зміни можуть бути викликані як самим суб'єктом, так
 - і безпосередньо його партнерами (можливість укласти вигіднішу угоду, збільшення або зменшення строку угоди, вигідніші умови діяльності, зміни за умов переміщення товарних, фінансових та трудових ресурсів та інші), що призведе до перегляду досягнутих домовленостей або відмови від них;
 - зміни, що відбуваються в межах самого суб'єкта господарювання, або інші причини внутрішнього походження (невідповідність рівня

кваліфікації персоналу запланованим завданням, раптовий вихід із ладу основних виробничих фондів та ін.);

– зміни, що відбуваються внаслідок науково-технічного прогресу, результатом чого є формування нової системи орієнтації (наприклад, зміна ставлення до ручної праці після виникнення машинної).

У літературі, присвяченій вивченню теорії ризиків, висвітлюються різні засади їх класифікації. Вони дозволяють проаналізувати найзагальніші ознаки класифікації ризиків, що можуть виникати під час економічної діяльності.

Питання 4. Управління економічними ризиками підприємства

Запорукою успіху управлінського рішення як з приводу введення нового фінансового інструмента, так і стосовно реалізації за його допомогою конкретного проекту має слугувати інститут управління ризиками, або ризик-менеджмент, який *включає*:

– прогноз виникнення будь-яких потенційних ризиків у процесі запровадження нововведення або реалізації конкретного проекту;

– вжиття заходів щодо усунення причин та умов, що породжують ризик, або мінімізацію самого ризику чи негативних наслідків, які можуть виникнути від того чи іншого ризику.

Управління ризиками включає прогнозування можливості настання потенційно ризикової події, а відповідно дає можливість вчасно вжити заходів щодо запобігання або зниження ступеня наслідків, що можуть настати від ризику, який не можна локалізувати.

Управління економічними ризиками, як будь-яка інша система управління, має об'єкт та суб'єкт.

Об'єктом управління ризиками є здійснення економічної діяльності за умов невизначеності і економіко-правові відносини, що виникають між господарчими суб'єктами у процесі усунення чи реалізації ризику.

Суб'єкт такого управління - це група менеджерів підприємства та/або фахівців спеціалізованих компаній, які через різноманітні варіанти комбінованих дій здійснюють цілеспрямовану диверсифікацію ризиків для ефективної економічної діяльності.

Організація управління ризиками економічної діяльності передбачає створення підсистем та інфраструктурних елементів управління ризиками на рівні підприємства. В організаційній структурі підприємства будь-якої форми власності ці функції може бути покладено як на спеціально створені структурні елементи, так і в сукупності на рівні співпраці фахівців аналітичних, юридичних відділів, служб безпеки тощо. Якщо є потреба, можна залучити фахівці спеціалізованих компаній, або ж узагалі функції з управління ризиками можуть передаватися іншим компаніям.

Під час реалізації економічних проектів завжди постає проблема прогнозування, вибору методів оцінювання і зниження ризиків. Прогнозування економічних ризиків у кожній конкретній ситуації здійснюється з урахуванням особливостей реалізації певного проекту або виконання певної угоди в межах наведеної вище класифікації.

Узагальнюючи різні підходи до оцінювання економічних ризиків, можна виділити певну модель такого оцінювання:

- визначення зацікавлених осіб-користувачів аналітичної інформації (менеджмент підприємства, власники корпоративних прав);
- вибір ключових показників, що якнайкраще характеризують певну економічну альтернативу;
- визначення факторів, щодо яких ризик-менеджер не має одностайної думки щодо їх впливу на економічний ризик;
- встановлення граничних меж ризику;
- визначення ризикової альтернативи.

Після оцінювання й вимірювання економічного ризику постає питання щодо прийняття управлінського рішення стосовно методів зниження ризику.

Головним завданням розв'язання цієї проблеми є забезпечення оптимального

співвідношення між рівнем досягнутого зниження ризику і необхідними для нього додатковими витратами. Проте слід вважати на неможливість зменшення впливу деяких неконтрольованих чинників ризику (очікування кризи чи піднесення економіки в цілому, рух банківського відсотка, війни, форс-мажор тощо).

У світовій практиці існує безліч різних і досить ефективних способів зниження ризику. Найчастіше застосовують такі: страхування, диверсифікація, передання ризику, лімітування, збирання додаткової інформації, забезпечення якості виробленої продукції, перевірка бізнесових партнерів, бізнес-планування, підбір персоналу підприємства, організація захисту комерційної діяльності підприємства (у тому числі комерційної таємниці).

Страхування економічної діяльності спрямоване на захист її кінцевого результату, забезпечення досягнення поставлених цілей. За умов ринку особливу актуальність має страхування від фінансових, комерційних, технічних ризиків. За умов підвищеної конкуренції на ринку страхування виникає можливість для страхування правових і політичних ризиків. Страхування є ефективним методом захисту суб'єктів господарювання від несприятливих змін економічної кон'юнктури та дозволяє гарантовано отримати запланований економічний ефект від діяльності підприємства.

Іншим ефективним способом обмеження ризику є диверсифікація. *Диверсифікація* - це процес розподілу коштів, що інвестуються між різними об'єктами вкладення, які безпосередньо не пов'язані між собою, у цьому випадку при ураженні ризиками одного з об'єктів інвестування суб'єкт господарювання отримує певний економічний ефект від прибутковості інших.

Антикризове управління - це сукупність форм і методів реалізації ряду пов'язаних заходів, спрямованих на фінансово-виробниче оздоровлення підприємства, неспроможного виконувати свої зобов'язання.

За своєю сутністю антикризове управління, як і управління ризиками, є різновидом корпоративного управління. Проте на відміну від управління ризиками, метою антикризового управління є недопущення примусового припинення діяльності підприємства із врахуванням, наскільки це можливо, інтересів його власників.

Питання 5. Основні напрями забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства

Ефективна безпека підприємницької діяльності забезпечується на таких взаємопов'язаних напрямках:

- захист від злочинного світу;
- захист від порушень закону з тим, щоб самим не потрапити під його санкції;
- захист від недобросовісної конкуренції;
- захист від протиправних дій власних співробітників.

Щодо останнього напрямку, то цей напрям дій реалізується на таких ділянках:

- виробничій (збереження матеріальних цінностей);
- комерційній (оцінювання партнерів, юридичний захист інтересів);
- інформаційній (визначення значущості інформації, порядку надходження, використання, передання, захисту від викрадення);
- кадрового забезпечення.

Безпека сучасного комерційного підприємства забезпечується за допомогою таких режимів: конфіденційності і захисту об'єктів інтелектуальної власності, що формують інформаційну безпеку; фізичної охорони, тобто забезпечення фізичної безпеки майна і персоналу фірми.

Питання для самоперевірки:

1. Які проблеми забезпечення безпеки підприємства існують в Україні?
2. Назвіть основні об'єкти захисту підприємства.
3. Яка існує класифікація суб'єктів безпеки підприємства?

4. Що розуміють під безпекою підприємства?
5. Назвіть основні напрями і завдання безпеки підприємства.
6. Дайте визначення поняттю «фінансово-економічна безпека підприємства».
7. Якими нормативно-правовими актами регулюється діяльність із забезпечення безпеки підприємства?
8. Охарактеризуйте поняття «ризик».
9. Назвіть основні причини виникнення ризику.
10. Поясніть сутність управління ризиками.
11. Назвіть основні суб'єкти та об'єкти управління ризиками.
12. Що розуміється під «диверсифікацією»?
13. У чому сутність антикризового управління підприємством?

Питання 6 Завдання для самоконтролю

1. У чому полягає сутність безпеки банківської системи?
2. Який вплив чинить безпека банківської системи та економіку?
3. Які актуальні загрози банківській безпеці в Україні?
4. Які критерії банківської безпеки?
5. Які індикатори банківської безпеки?
6. Які зовнішні інструменти фінансової безпеки банку?
7. Які внутрішні інструменти фінансової безпеки банку?
8. Які головні завдання банківського нагляду в контексті безпеки банківської сфери?
9. Які є методи та заходи банківського нагляду?
10. Які наявні моделі банківського нагляду у світовій практиці?
11. Які види банківського регулювання провадяться в Україні?
12. Які головні напрями банківського контролю?
13. Які основні принципи ефективного банківського нагляду?

Проаналізуйте головні тенденції та результати діяльності комерційних банків України та банківської безпеки. Для розрахунку та (або) оцінки індикаторів скористайтеся Методикою розрахунку рівня економічної безпеки України, затвердженою Наказом Міністерства економіки України від 02.03.2007 р. №

60 та (або) Методичними рекомендаціями щодо розрахунку рівня економічної безпеки України від 29.10.2013 р., затвердженими Наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 р. № 1277. Джерела статистичних даних для розрахунку та (або) оцінки індикаторів:

– показники банківської системи, Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593;

– грошово-кредитна статистика, Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=65833&cat_id=44578;

– звітна форма та довідкові дані з компіляції індикаторів фінансової стійкості, Національний банк України. URL: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=44575;

– дані фінансової звітності банків України, Національний банк України. URL: <http://www.bank.gov.ua>.

Теми доповідей

Теми доповідей з курсу "Фінансова безпека та фінансові ризики"

1. Поняття та складові фінансової безпеки підприємства.
2. Види та класифікація фінансових ризиків.
3. Оцінка фінансових ризиків у бізнесі.
4. Методи управління фінансовими ризиками.
5. Система раннього попередження фінансових загроз.
6. Фінансові ризики в інвестиційній діяльності.
7. Стратегії мінімізації фінансових ризиків.
8. Поняття кредитного ризику та його управління.
9. Валютні ризики: причини виникнення та методи зниження.
10. Ризик ліквідності та його вплив на фінансову стабільність.
11. Методи оцінки банківських ризиків.

12. Роль держави у забезпеченні фінансової безпеки країни.
13. Міжнародні стандарти управління фінансовими ризиками.
14. Оцінка фінансової безпеки підприємства на основі фінансової звітності.
15. Портфельне управління як інструмент мінімізації фінансових ризиків.
16. Страхування як метод управління фінансовими ризиками.
17. Інноваційні підходи до управління фінансовими ризиками.
18. Вплив зовнішніх факторів на фінансову безпеку підприємства.
19. Операційні ризики: ідентифікація та управління.
20. Ризики банкрутства та заходи по їх попередженню.
21. Фінансова безпека малого та середнього бізнесу.
22. Аналіз ризику на фінансових ринках.
23. Економічна безпека та її зв'язок з фінансовою безпекою.
24. Стрес-тестування в управлінні фінансовими ризиками.
25. Підходи до управління ризиком інфляції.
26. Фінансові ризики у зовнішньоекономічній діяльності.
27. Фінансова стійкість компанії як індикатор фінансової безпеки.
28. Роль корпоративного управління у забезпеченні фінансової безпеки.
29. Використання деривативів для хеджування фінансових ризиків.
30. Кібербезпека та фінансові ризики у цифровій економіці.

Список Рекомендованої літератури

- 1 Давидюк Т.В. Облік, аудит і оподаткування: теорія та практика : навчальний посібник для студентів спеціальностей 071 «Облік і оподаткування» (розділ 6) С.251-289 колектив авторів за заг. ред. проф. Давидюк Т. В. – Харків : НТУ «ХП», 2021. – 607 с.
- 2 Лісовий Г. Податкова злочинність як загроза податковій безпеці України. Публічне право. 2017. № 2 (26). С. 113–121. 2. Петренко І. Податкові ризики, що впливають на економічну безпеку підприємства. Банкрутство & Ліквідація в Україні. 07.02.2019.

- 3 Юр'єва І.А., Фальченко О.О., Побережна Н.М, Особливості формування власного капіталу на підприємствах . Східна Європа: економіка, бізнес та управління : електрон. наук. фахове вид. – 2019. – Вип. 2 (19). – С. 404-409. – URI: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/19_2019/61.pdf,
4. Юр'єва І. А., Алексенко А.А. Обліково – аналітичне забезпечення заробітної плати на підприємствах // Щорічна (IX) міжнародна Internet - конференція студентів та молодих вчених [«Стратегії Інноваційного розвитку економіки України: проблеми, перспективи, ефективність. Форвард-2019», (Харків 27 грудня 2018 р.). – Харків : НТУ «ХП». – 2019 р.
5. [Впровадження інструментів бізнес-планування як механізму забезпечення економічної безпеки підприємства.](#) Дослідження та оптимізація економічних процесів в готельно-ресторанному бізнесі : кол. монографія / Т. С. Шовкопляс [та ін.] ; [ред.: Н. В. Якименко-Терещенко, Є. М. Строков] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : НТУ "ХП", 2019. – 100 с. (колективна монографія)
6. Юр'єва І.А., Фальченко О.О., Побережна Н.М, Особливості класифікації доходів торговельних підприємств. Східна Європа: економіка, бізнес та управління, 2020№ 2 (20). – С.426-429 – Режим доступу до ресурсу: (фахове електронне Index Copernicus: [Indexed in the ICI Journal Master List](#))
7. Юр'єва І.А. Застосування провідних інформаційно-комунікаційних технологій на сучасних підприємствах. Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки)– Х. : НТУ «ХП», 2021. – № 3 (20). – С.40 – 43 Бібліогр.: 9 назв. – ISSN . 2519-4461 –Категорія: Б. DOI: [HTTPS://DOI.ORG/10.20998/2519-4461.2020.4.3](https://doi.org/10.20998/2519-4461.2020.4.3)
8. Юр'єва І.А., Кочетова Т.І. Фінансово-економічні засади виживання кризового підприємства в системі соціальної відповідальності. Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Економічні науки)– Х. : НТУ «ХП», 2022. – № 2 Категорія: Б. (2022). – С.–44-47 DOI: <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2022.2.44>
8. Юр'єва І.А., Омїлаєва С.В. Аспекти впровадження системи економічної безпеки на підприємстві Матеріали І Міжнародної науково-практичної

конференції "Модернізація економіки: сучасні реалії, прогнозні сценарії та перспективи розвитку", Херсонський національний технічний університет (м. Херсон, Україна) 25-26 квітня 2019 року II-Mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferenciya-Modernizaciya-ekonomiki-suchasni-realiyi-prognozni-scenariyi-ta-perspektivi-rozvitku С 94-96

9. Юр'єва І.А. , Клименко С.В. Актуальні аспекти управління витратами підприємства .Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції "Модернізація економіки: сучасні реалії, прогнозні сценарії та перспективи розвитку", Херсонський національний технічний університет (м. Херсон, Україна) 25-26 квітня 2019 року. II-Mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferenciya-Modernizaciya-ekonomiki-suchasni-realiyi-prognozni-scenariyi-ta-perspektivi-rozvitku С. 596-597

9. Юр'єва І.А., Фальченко О.О. Впровадження елементів антикризового управління із застосуванням платформи блокчейн Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Економічні науки)– Х. : НТУ «ХПІ», 2020. – № 4. – С. 3-6 – Бібліогр.: 9 назв. – ISSN . 2519-4461 <http://journals.uran.ua/index.php/2519-4461>

14. Юр'єва І.А. Цифрове забезпечення організації і методики податкових перевірок як чинник фінансової безпеки/ Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Економічні науки)– Х. : НТУ «ХПІ», 2023. – № 5 (2023). – С.–28-31

15. Юр'єва І.А. Напрями удосконалення обліку фінансових результатів і звітності на підприємствах залізничного транспорту Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет конференції «Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством» Полтавська державна аграрна академія 23 квітня 2019 р. Полтава : ПДАА, 2019. – С. 111-113

16. Юр'єва І.А. Напрями обліку та аналізу в умовах цифровізації Наукові читання професора Григорія Герасимовича Кірейцева (до 90-річчя від дня народження). Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної

онлайн-конференції (м. Київ, 22 лютого 2022 р.) / За заг. ред. Гуцаленко Л.В. Київ: НУБіП України, 2022., С. 324-327 407 с.

17. Юр'єва І.А. Впровадження комплексної моделі консолідації інформації для управління безпековою складовою підприємства XI Міжнародна науково-практична конференція " Інформаційно-аналітичне забезпечення безпеко-орієнтовного управління в умовах глобалізації 17- 18 листопада 2022 року Харківському національній університет міського господарства імені О.М. Бекетова., С.191-194

18. Юр'єва І.А. Дослідження напрямків фінансово-економічної безпеки XXXI Міжнародна науково-практична конференція «Інформаційні технології: Наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я. MicroCAD 2023» травня 2023 р., м. Харків С.818

19 Юр'єва І.А., Татаринцева Ю.Л. Соціальна відповідальність: облік ризиків при цифровізації фінансів Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Економічні науки)– X. : НТУ «ХПІ», 2023. – № 4 (2023). – С.–84-87 DOI: <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2023.4.84>

20 Юр'єва І.А. Застосування дьюдилежанс в діагностиці фінансового стану підприємства в антикризовому управлінні та економічній безпеці. Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Економічні науки)– X. : НТУ «ХПІ», 2023. – № 6 (2023). – С.—<http://es.khpi.edu.ua/issue/view/16159> <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/74675>

21 Юр'єва І.А. Складові фінансової безпеки Результати наукових конференцій Навчально-наукового інституту економіки, менеджменту та міжнародного

бізнесу НТУ «ХПІ» за 2023 рік в 2 т. – Харків : НТУ «ХПІ», 2023. Т. 1 : Труди XIX-ої Міжнародної науково-практичної конференції «Дослідження та оптимізація економічних процесів «Оптимум-2023» 7-9 грудня 2023 р. – 2023. С.

22 Юр'єва І.А. Діагностика податкових ризиків підприємства в

антикризовому управлінні та економічній безпеці підприємств VII Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством» присвячена пам'яті професора, заслуженого працівника вищої школи

Фесенка Дмитра Мусійовича Збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної конференції. м. Полтава, 28-29 березня 2024 р. Полтава, 2024. 1496 с.27жовтня 2024 р. С

23 Юр'єва І.А. Цифровізація податкових перевірок в контексті податкової безпеки Міжнародна науково-практична конференція «Трансформація обліку та бізнес-консалтингу в умовах невизначеності:сучасні тренди, виклики, міжнародний досвід» в межах реалізації грантового проєкту «Цифровізація бізнес-процесів та фінансових технологій.Європейський досвід для України» (DBPROFINTECH) (№ 101127664) на пряму Жан Моне програми Еразмус+ 10 листопада 2023 р Університет Біотехнологій.- 2023 .С.178-181

24 Ткаченко М.О., Рибалко С.О. Удосконалення організації внутрішнього аудиту фінансових результатів банківської установи Результати наукових конференцій Навчально-наукового інституту економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу НТУ «ХПІ» за 2023 рік в 2 т. Харків : НТУ «ХПІ», 2023. Т. 1 : Труди XX-ої Міжнародної науково-практичної конференції «Дослідження та оптимізація економічних процесів «Оптимум-2023» 6-8 грудня 2023 р. 2023. С.

25 Ершова Н.Ю., Ткаченко М.О., Сиром'ятникова О.В.Моніторинг та оцінка доходів як інструмент управління діловою активністю підприємств ресторанного бізнесу Дослідження та оптимізація економічних процесів в готельно-ресторанному бізнесі. Харків: НТУ «ХПІ», 2019. – с. 38–45.
<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/42097>

26 Koliesnichenko A, Tkachenko M.O.Financial reporting diagnostics for the balance sheet components modeling Philosophy, Economics and Law Review, 1, 2023. – P.171–183 <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/66738>

- 27 Bondar M.I., Iershova N.Yu., Garkusha V.O. Yavorsky S.Ткаченко М.О. Ухвалення фінансових рішень на основі управлінської звітності підприємства Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice, №2(33), 2020. – с. 84–92. ISSN:2306-4994 <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI>
- 28 Г.В. Соломіна Забезпечення фінансово – економічної безпеки підприємництва: навчальний посібник/ Г.В.Соломіна. - Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2018. - 234 с.

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Фінансова безпека та фінансові ризики» для студентів спеціальності 0.71 «Облік і оподаткування» та 0.72 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Укладач ЮР'ЄВА Ірина Анатоліївна

Роботу рекомендував до видання доц. Ткаченко М.О.

В авторській редакції

План 2024 р., поз.

Підп. до друку _30.10.2024_. Формат 60×84 1/16. Папір офсетний.

Riso-друк. Гарнітура Times New Roman. Ум. друк. арк. 0,04.

Наклад 30 прим. Ціна договірна.

Видавничий центр НТУ «ХП».

Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 5478 від 21.08.2017 р.

61002, Харків, вул. Кирпичова, 2
